

inu ta velki, frezhni zhař je bliso, katir terdni mir feboj perneřti more. Sato vas tedaj poklizhem, ludřta vřih deshela, vřih jesikov! ludřta, kateri vrednořt praviznih dobrih pořtav obzhutjo, v' katirih shela po redu inu miru shivi! Li, ako ři vři řkupej persadenejo, li řkusi refnizhno volo, řkusi mozh inu delo snamo mir sadobiti! Gor tedaj! Sklenite fe řmenoj! Ne perdobvanje deshela, ne prasna zhařt je to, sa kar fe bojvujemo; sdaj vela frezho vřih ludřtvi! Sklenimo eno řveto saveso, bojvujmo fe sa — terdni mir!

Poglavni Kvartier 26 dan Augusta 1813.

Poglavarni-General armade v' notrajnimu Esterajhu
Baron Hiller.

LISTEK.

† JOS. FREUENSFELD.

Dne 23. m. m. je umrl v Pragi nař dolgoletni zvesti sotrudnik, g. *Jořef Freuensfeld*, v 32. letu dōbe svoje. Pokojnik je učiteljeval v Ljutomeru, bil pred nekaj leti tudi na dunajskem pedagogiji; kjer se je pripravljaj na izpit za meřćanske řole, v poslednjem řasu pa je zaradi řelodćne bolezni dobil odpust in se řel zdraviti najprej v Karlove Vare, potem v Prago, kjer so ga operirali. řal, umrl je za operacijo. — Freuensfeld je sodeloval pri razlićnih řasopisih slovenskih in pri „Druřbi sv. Mohorja“ ter priobćeval zlasti liriřke pesmi pod imeni Svoimir, J. K., Joř. A. Klemenćić, Devojan in Rādinski. Lani ře je izdal „Venćek nārodnih pravljic in pripovedek“, ki je takō ugajal, da je popolnoma razprodan in da skoro izide pri Giontiniji v drugem natisku. Mi smo nedavno prejeli od njega već „Drobnih pesmij“, katere pa ře niso mogle priti na vrsto. Freuensfeld je bil dober liriřki pesnik in bi bil pesniřko nařo knjiřevnost izvestno obogatil ře z marsikaterim lepim proizvodom, da ga ni morila huda bolezen, ki mu je napōsled unićila mlado řivljenje. „Ljubljanski Zvon“ odkritosrćno řaluje ob grobu svojega milega sotrudnika. Bodi mu řasten in trajen spomin v knjiřevnosti slovenski!

Album 12 pesmij za viřji glas s spremljevanjem klavirja; zlořil Anton Nedvėd. Izdala in zalořila »Glasbena Matica« v Ljubljani 1893. Natisnila Jos. Eberle in dr. na Dunaji. Cena? — To najnovejše glasbeno delo řislanega slovenskega skladatelja obseza nastopne skladbe: »Pred durmi« (Jenko), »Zlata dōba« (Levstik), »Strunarjeva pesem« (prelořil Gangl), »Na tujih tleh« (Funtek), »Srce sirota« (Gregorćić), »Cvetice« (Levstik), »Črno okō« (Levstik), »Molećemu dekletu« (Toman), »Ljubici« (Levstik), »Tvoj mirni ćuvam stan« (prelořil Gangl), »Njega ni« (Gregorćić), »Pogled v nedolřno okō« (Gregorćić). — »Wie ein Mārchen aus lāngstvergang'nen Zeiten spricht dieser Lieder Ton zu mir«, takō sem travestiral Wagnerjevega »Holandca«, ko sem prvić prećital te pesmi. Sentimentalnost je imela sijajne svoje dni v poeziji in v glasbi, tu sosebno v pesemski obliki ter je najlepše cvetela pri Abtu. řal, bili so bař le cvetovi, katere je raznesel

veter, predno so obrodili plod. Diha pristne poezije, kakor so ga provzročile mogočne peruti Schumannove, niso prebili. Lepa dôba za pevce, toda minila je že davno. Pojem o tem, kaj je melodiško, lepo, pojem, kakeršnega smo prejeli po Schumannu, Lisztu in Wagnerji, prerazličen je od ónega sentimentalnih skladateljev kapelniške in zabavnovečerne glasbe. Vse, kar se lahko poje, kar „gre na uho“, ni že melodiško lepo, in zlasti ne v pesmi. Glasbeno popolnoma podajati razpoloženje poetiške podlage, teksta, takisto v petji kakor v spremljevanji, takó da sta glasba in pesem nerazločljiva, potem ozir na najnatančnejšo deklamacijo, ne posamičnih besed nego vseh besed v njih vzajemni logiški zvezi kot celotne misli, to so načela umetniške pesemske oblike, katerih se držé vsi mojstri. Toda kapelniki (v operi), kar jih je bilo po Webru in Marschnerji, in skladatelji pesmij, kar se jih je pojavilo po Abtu, bili so drugih mislij. Prav takó g. skladatelj górenjih slovenskih pesmij. Pesem mu ni bila prva stvar, to priča že snov izbranih pesmij. V vsem sešitku veje nekovo sentimentalno, sladkobolestno čustvo. Vzor mu je bilo to, da bi se pesmi lahko pele in da bi bile kolikor mogoče glasbeno jasne in preproste. Prav tega načela se je držal g. skladatelj pri spremljevanji; izmed vseh 12 pesmij jih je 10 spremljanih po ónih razloženih akordih, katerih se dandaes izogibljemo, ako le mogoče. Kar se tiče harmonizacije, preprosta je tudi ta, vendar pa je povsod dobro muzikališka, povsod harmoniško-logiška in blagozveneča, dasi se skrbno izogiblje moderni harmoniki. Nerazjasne so óne čudne paralele v kvintah (pg. 42.); osupniti morajo tudi njega, kdor baš ne preži na kvinte. — V tisti posebni vrsti, kateri pripadajo, uspele so izvestno te pesmi do cela. In — saj jih je podala óna dobrotna roka plemenitega možá, ki je slovenskemu národu posvetil vse svoje življenje in mu nudil toliko, da ga glasbeno izobrazi! Šopek aster je pač, ónih lepih jesenskih cvetov, katere je povil slovenskemu občinstvu, in mnogo, jako mnogo takih prijateljev glasbe, ki bi ne prebili ostrega, monstroznega, dà, strupenega vonja modernih glasbotvorov, veselilo se jih bode in se zabavalo s temi preprostimi cveticami, sosebno ker jih je vzkliko doslej takó ubogo malo na slovenskem glasbenem vrtu! —

K. Hoffmeister.

Zabavnik. Zbirka družbinskih iger za v sobi in pod milim nebom. Nabral in izdal *Anton Brezovnik*, učitelj. Celje 1893 l. Tiskal in založil Dragotin Hribar. Osmerka, 207 str. Cena 70 kr., po pošti 5 kr. več. — Gospod Brezovnik je v tej knjigi, katera bodi, kakor sam pravi, nekakšen II. del njega „Šaljivemu Slovincu“, zbral precèj družbinskih iger, torej priredil knjigo, ki je med nami popolnoma nova. „Zabavnik“ prinaša v šestih oddelkih „Orakelj“, „Igre za zastavo“, „Družabne igre za v sobi in pod milim nebom“, „Pikčanje“, „Slepilne igre in umetniže“ in „Uganke in računске naloge“. Govoriti o vsebini se nam zdi popolnoma nepotrebno; omenjamo samó toliko, da utegne dobro ustrezati svojemu namenu, in zató radi pritrjujemo g. pisatelju, ki pravi, da bode zbirka dobro došla vsem rediteljem veselih večerov, kratkočasnih izletov i. t. d., da pa se bode dala tudi marsikatera igra uporabiti pri telovadbi, pri šolskih veselicah i. t. d. Pisatelju in založniku želimo najboljšega uspeha; knjiga je vredna, da se kar največ razširi po naših narodnih rodbinah.

»Slovanska knjižnica« je dospela že do 7. zvezka. Peti zvezek obseza humoresko „Cesarja je bil šel gledat“, humoresko „Pravdo“ in povest „Prevžitkar“. Vse tri je iz lužiškega poslovenil *S. Gregorič ml.*, ki je tudi spisal članek „O baltiških Slovenih in Lužičanih“. Prevod se bere kaj prijetno in gladko. — Šesti in sedmi zvezek obsezata „Staro Romanko“, poljski spisala *E. Orzeszkova*, preložil *V. Benkovič*. Te povesti še nismo utegnili prečitati. — „Slovanska knjižnica“ si je doslej pridobila 21 sotrudnikov, ki so ji poslali povesti iz vseh slovanskih jezikov; obetali in poslali pa so ji tudi že izvorne povesti in druge spise. — Naj bi čim dalje bolje uspevalo to lepo podjetje!